

Wanneer gebeurt er wat?

4 juni 2013

Aanwijzingsbesluit Lonnekermeer als Natura 2000-gebied

Vaststelling PAS
Verkenning stand van zaken in het gebied
Overleg met grondeigenaren

Uitvoering flora- en faunaonderzoeken
Overleg met grondeigenaren
Openbare inloopbijeenkomsten
Uitwerking maatregelen in inrichtingsplan
Aanleg meetnet peilbuizen

4 april 2017

Vaststelling inrichtingsplan door Gedeputeerde Staten

Terinzagelegging inrichtingsplan en aanvraag vergunningen

15 februari 2018

Schop in de grond

Uitvoering maatregelen
Metten en monitoren effecten
Nazorg

Blijvend metten en monitoren effecten
Bijsturen waar nodig

2013-2016
Verkenning

2016-2018
Planuitwerking

2018-2021
Realisatie

2021-2033
Monitoring en beheer

Meer weten?

Heeft u vragen over, of wilt u reageren op de inhoud van deze folder? Projectleider Natura 2000/PAS-gebied Lonnekermeer Ronald Krabbenbos staat u graag te woord. U kunt hem bereiken via ronald.krabbenbos@landschapoverijssel.nl of 06 – 23 45 95 36.

Heeft u vragen, opmerkingen of ondervindt u problemen als gevolg van werkzaamheden tijdens de uitvoering? Neem dan contact op met terreinbeheerder Harry Koster via harry.koster@landschapoverijssel.nl of 06 – 53 76 17 35.

U kunt ook op www.provincieoverijssel.nl/lonnekermeer en www.landschapoverijssel.nl/lonnekermeer kijken voor meer informatie.

Er komen overal in 't rond
de mooiste bloemen uit de grond...

Willem Wilmink

Colofon

© Landschap Overijssel september 2017. Aan de inhoud van deze folder kunnen geen rechten worden ontleend. Overnemen van informatie uit deze folder is toegestaan.

Foto's: Loekie van Tweel, Jacob van der Weele, Landschap Overijssel

Gemeente Enschede

Werk in uitvoering in het Lonnekermeer

Landschap
Overijssel

Natuurgebied en landgoed Lonnekermeer

Het Lonnekermeer maakt deel uit van een historische keten van landgoederen rond Hengelo en Oldenzaal. De buitenplaats lag aanvankelijk in een landschap met uitgestrekte heidevelden en kleine buurtschappen aan de randen van de essen. Net als op veel andere Twentse landgoederen is deze natuur langzaam veranderd in landbouwgrond, weide en (productie)bos. In het Lonnekermeer is hierdoor een bijzondere combinatie ontstaan van meren, beken, vennen, bos en heide met een rijke variatie aan zeldzame planten en dieren, die Landschap Overijssel zorgvuldig beheert. Naast de natuur is het Lonnekermeer ook van grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Op het landgoed staan drie rijksmonumenten: het landhuis, een boerderij en een dienstwoning.

Het Lonnekermeer is een Natura 2000-gebied waar zogeheten PAS-maatregelen uitgevoerd moeten worden. In deze folder leest u wat dit betekent en wat er de komende jaren in het gebied gaat gebeuren.

WWW.PROVINCIEOVERIJSSSEL/LONNEKERMEER | WWW.LANDSCHAPOVERIJSSSEL.NL/LONNEKERMEER

Samen economisch sterker, met de kracht van de natuur

Onder de noemer Samen werkt beter! werkt Landschap Overijssel de komende jaren samen met alle betrokken organisaties aan het behoud en herstel van kwetsbare natuur. Samen realiseren we zo ook nieuwe kansen voor de economie. Dat is geen luxe, maar pure noodzaak. De natuur heeft te lijden onder effecten van industrie, verkeer en landbouw, terwijl nieuwe economische ontwikkelingen worden beperkt om de natuur niet verder te belasten. Bewoners, belangenorganisaties en overheid hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van het leefgebied van dieren en planten te verbeteren, voor nu en in de toekomst. Met

maatwerk maken we de natuur veerkrachtig en weerbaar tegen invloeden van buiten, waardoor weer nieuwe economische kansen ontstaan. Tegelijkertijd pakken we de oorzaken van de schadelijke effecten bij de bron aan. De maatregelen kunnen effect hebben op de gronden in de directe omgeving van de Natura 2000-gebieden. Samen met de grondeigenaren zorgen we voor een passende oplossing voor hun toekomst.

Natura 2000 en het programma aanpak stikstof (PAS)

In Nederland kennen we verschillende soorten natuur. De kwaliteit van veel planten, dieren en landschappen gaat al langere tijd achteruit. Omdat natuur geen landsgrenzen kent, heeft de Europese Unie zogeheten Natura 2000-doelen bepaald voor alle aangesloten landen. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Hiervan liggen er 24 geheel of gedeeltelijk in Overijssel. De kwaliteit van Natura 2000-gebieden staat onder druk, onder meer als gevolg van de hoeveelheid stikstof in de lucht. Hiervoor heeft de Nederlandse overheid aanvullend het 'programma aanpak stikstof' (PAS) ontwikkeld. Alle provincies voeren Natura 2000 daarom samen met PAS-maatregelen uit.

Natura 2000 beschermt kwetsbare Overijsselse natuur en maakt deze robuuster waardoor er ontwikkelruimte ontstaat voor landbouw, industrie en verkeer.

Werk in uitvoering

Ineens een berg zand naast een sloot? Wandelpad tijdelijk afgesloten of een trekker voor uw neus? Bouwverkeer in het bos? Het is allemaal mogelijk tijdens de uitvoering van de Natura 2000/PAS-maatregelen in het Lonnekermeer. Door al het werk door één aannemer uit te laten voeren die de werkzaamheden zoveel mogelijk combineert, proberen we de overlast te beperken. Het hout dat door de boskap ontstaat, voert Landschap Overijssel zelf af. Om de natuur zo min mogelijk te verstoren, kunnen we niet altijd doorwerken en liggen werkzaamheden soms wat langer stil. In het vogelbroedseizoen bijvoorbeeld werken we niet in het bos.

De werkzaamheden in het Lonnekermeer bestaan uit 5 clusters. Elk cluster versterkt of herstelt bepaalde bijzondere planten en dieren in het Lonnekermeer. Wat pakken we aan?

1. Waterhuishouding verbeteren
2. Groot en Klein Lonnekermeer en de vennen herstellen
3. Heidelandschap herstellen
4. Nieuw tracé Blankenbellingsbeek aanleggen
5. Voordes en een ruitpad aanleggen

Kijk op de kaart om te ontdekken wáár we aan het werk gaan en welke natuur we herstellen.

De waterhuishouding

- Het grootste en belangrijkste pakket maatregelen is gericht op het bestrijden van de verdroging van het gebied. We gaan het grondwaterpeil verhogen en de afvoer van (kwel)water vertragen door sloten minder diep te maken en op sommige plekken te dempen. Ook de Hesbeek en de Blankenbellingsbeek maken we minder diep waardoor ze minder snel water kunnen afvoeren.
- We herstellen dichtgegroeide slenken (natte laagten) en leggen nieuwe aan waardoor de rietorchis zich kan uitbreiden.
- We vervangen het (voor productiedoeleinden aangeplante) douglasbos ten noorden van het Groot Lonnekermeer door - veel minder water verdampend - loofbos. Hierbij houden we rekening met de das en letten we goed op dat we geen verblijfplaatsen van boommarters verwijderen of ransuilen verjagen.

Deze maatregelen hebben effect op:
1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

De meren en vennen

- We herstellen het natuurlijke leefklimaat in de meren en de vennen door (voedselrijk) slib te verwijderen. Ook maken we de oevers vrij van bos waardoor er riet kan terugkeren. Dit is onder andere gunstig voor de zeldzame gevlekte witsnuitlibel en de waterspitsmuis. We werken stap voor stap om de aanwezige dieren zo min mogelijk te verstoren.
- We verwijderen karpers en andere wroetende vissen uit het Gibraltarven en plaatsen een regelbare stuw aan de zuidwestkant van het Klein Lonnekermeer. Hiermee kunnen we gedurende de seizoenen het waterpeil regelen.

Deze maatregelen hebben effect op: 1, 9

Natuurgebied en landgoed Lonnekermeer: wat gebeurt waar?

- 1 Gibraltarven (zwakgebufferd)
- 2 Hesbeek
- 3 Blankenbellingsbeek
- 4 Slenk
- 5 Vochtige heide
- 6 Droge heide
- 7 Heischraal grasland
- 8 Blauwgrasland
- 9 Gevlekte witsnuitlibel
- 10 Ransuil
- 11 Das
- 12 Heikikker
- 13 Grote weerschijnvlinder
- 14 Rietorchis
- 15 Voorde met stapstenen
- 16 Nieuw tracé Blankenbellingsbeek met ruitpad
- 17 Faunapassage

Het heidelandschap

- We brengen een deel van het voormalige landschap terug door ten (zuid)westen van het Gibraltarven bos te kappen en de grond weer geschikt te maken voor heide. Dit doen we door de boomstronken te verwijderen, de grond te plaggen en te bekalken. We laten 'plukken' met bomen staan waardoor het landschap gevarieerd blijft. We houden rekening met de heikikker en we laten wilgenstruwelen en plekken met wilde kamperfoelie waar zeldzame dagvlinders voorkomen intact.

Deze maatregelen hebben effect op: 5, 6, 12, 13

De Blankenbellingsbeek

- In aanvulling op de Natura2000/PAS-maatregelen (minder diep maken van de Blankenbellingsbeek) leggen we ook een nieuw stuk Blankenbellingsbeek aan. Plus een faunapassage die onder de N737 doorloopt. We ondersteunen hiermee de aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur (tegenwoordig Natuurnetwerk Nederland) en verbinden 130 hectare 'nieuwe natuur' op de voormalige vliegbasis Twenthe met het Lonnekermeer. Combineren van het werk scheelt geld, tijd en menskracht. Bovendien geven we zo een extra impuls aan het natuurherstel in het Lonnekermeer.

Deze maatregelen hebben effect op:
1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17

Voordes en een ruitpad aanleggen

- Aangenaam recreëren in het Lonnekermeer is belangrijk voor iedereen die van een prachtig stuk Twentse natuur en cultuur wil genieten. We zorgen dat alle recreatiepaden - waaronder het Willem Wilminkpad - in het Lonnekermeer begaanbaar blijven, ondanks de hogere grondwaterstand. Dit doen we door stapstenen en voordes te plaatsen op plekken waar wandelaars anders natte voeten zouden krijgen. Langs de nieuwe Blankenbellingsbeek komt een ruitpad dat onderdeel wordt van het Paardrijnetwerk Twente.

Deze maatregelen hebben effect op: 15, 16

